

idee

Initiatieven voor en door leerkrachten

Bent u met iets interessants bezig, of kent u iemand die in deze serie past, laat het de redactie weten via onderwijsblad@aob.nl

Vlot taalboek

Fros van der Maden, docent Nederlands, ontwikkelt lesmateriaal voor anderstalige pubers. Omdat geen uitgever interesse toonde, besloot ze het zelf uit te geven.

Tekst Daniëlla van 't Erve **Beeld** Jan Anninga

Fros van der Maden ontwikkelt haar eigen materiaal al vanaf het moment dat ze begon met lesgeven aan mensen die Nederlands als tweede taal moeten leren (NT-2). "Mid-den jaren tachtig was er alleen nog maar een Engelse methode, maar vanuit het Engels Nederlands leren werkt helemaal niet. Dus toen ben ik zelf materiaal gaan maken, dat leidde onder meer tot de NT2-methode *Nederlands Nu!*"

Inmiddels is er heel veel materiaal voor volwassenen, maar niet voor jongeren. De doelgroep is klein en daarom waarschijnlijk minder interessant voor uitgevers. Van der Maden werkt als docent Nederlands op de Internationale School in Groningen en ziet de noodzaak van goed materiaal voor pubers toenemen. "Steeds meer leerlingen stromen door naar het mbo waar de voertaal Nederlands is, in tegenstelling tot het veelal Engelse hbo en wo. Zij blijken de taal onvoldoende te beheersen om de opleiding goed te doorlopen. Met name schrijfvaardigheid is een probleem. Deze jongeren gaan me aan het hart. Ik ben dus in eerste instantie voor mijn eigen leerlingen materiaal gaan ontwikkelen om ze gericht voor te bereiden op het regulier onderwijs."

Belevingswereld

Om te bepalen wat haar leerlingen minimaal nodig hebben om goed te kunnen doorstromen, vergeleek ze het raamwerk NT2 met het *Referentiekader Taal* waarin de niveaus voor voortgezet onderwijs en mbo zijn vast-

gelegd. "En dan had ik mezelf ook nog opgelegd dat het materiaal qua inhoud en uiterlijk echt voor pubers geschikt moet zijn. Het moet passen bij hun belevingswereld, anders slaat het niet aan", vertelt ze. "Lesmateriaal maken is echt mijn passie en het is boeiend om mee te werken aan doorlopende leerlijnen in het onderwijs. Mijn voordeel is dat ik alle werelden ken: ik werk voor educatieve uitgeverijen en heb zowel aan jongeren als volwassenen lesgegeven. Contact houden met je doelgroep is daarin belangrijk. Het mooie is dat ik nieuw materiaal met een kon uitproberen en aanpassen."

Toen het Lowan, een belangenorganisatie voor onderwijs aan nieuwkomers, interesse toonde, besloot ze haar materiaal verder uit te werken tot een schrijfmethode voor anderstalige leerlingen van internationale schakelklassen en het internationaal onderwijs. Haar schrijfmethode *Op Schrift* bestaat uit zes blokken, waarin de leerling op weg gaat naar 2F, het niveau dat iedere burger volgens de overheid zou moeten beheersen.

Enthousiast

Omdat geen uitgever interesse toonde, besloot ze het boek zelf uit te geven. Haar zoon verzorgde de vormgeving en het drukwerk bracht ze onder bij NOVO Drukkerij, waar mensen met een beperking werken. "Toen ze vroegen hoeveel exemplaren ik dacht te verkopen, zei ik ongeveer 500. Inmiddels zijn er tegen de 6000 verkocht en is er nog steeds vraag naar. Geweldig dat het zo aanslaat. Leerlingen zijn ook enthousiast. Sommigen vragen zelfs de docent wanneer ze weer in *Op Schrift* mogen werken, fantas-tisch hoor."

Sinds dit jaar ligt er een tweede boek: *In Gesprek*, een methode voor spreek- en gespreksvaardigheid. Studenten van de

mbo-opleiding Kunst, Theater en Multimedia in Groningen verzorgden de opname van de audioteksten bij het boek. En haar leerlingen maakten de foto's voor de cover. "Zo wordt het mooi én is het te bekostigen", zegt ze opgetogen.

Zelfstandig

Het aanleren van gespreksvaardigheden is lastiger dan schrijfvaardigheden, zowel voor de leerling als voor de docent, vertelt Van der Maden. "Bij de schrijfmethode werken leerlingen vooral zelfstandig, waardoor de docent tijd heeft voor individuele begeleiding. Persoonlijke feedback is bij zowel schrijven als spreken erg belangrijk. Toch verlopen de lessen in spreken wel heel anders dan de schrijflessen. Spreken leer je pas echt door het in de groep, met andere leerlingen, te doen. Omdat dit om veel actievere werkvormen vraagt, stelt het andere eisen aan de docent. Mijn methode biedt hen daarvoor handvatten."

Van der Maden is tevreden, maar nog niet helemaal klaar. "Ik zou heel graag een derde boek voor deze doelgroep willen maken", verklapt ze. "Op dezelfde manier een jong, vlot boek maken over schooltaal. Hierbij moet je denken aan vakbegrippen als *condensatie* of *erosie*, maar ook aan de abstractere woorden die op school worden gebruikt. In de praktijk blijkt dat leerlingen struikelen over woorden in opdrachten of toetsen. Het gaat om zogeheten instructietaal, zoals de woorden *vergelijk* of *definieer*. Als je niet goed snapt wat er van je verwacht wordt is het lastig slagen. In het derde deel wil ik graag op die moeilijke woorden ingaan, al zal het nog wel even duren voordat het boek er is."

www.frosvandermaden.nl

◀ **Fros van der Maden met leerlingen van de Internationale School in Groningen: "Anderstalige leerlingen struikelen over woorden in opdrachten of toetsen."**